

Csak olvasótermi
használatra!

P.A
1343

46. R
~~1951~~
~~36011~~ R7
1208

Ne vegyünk külföldi szenet!
Pártoljuk a hazai termékeket!

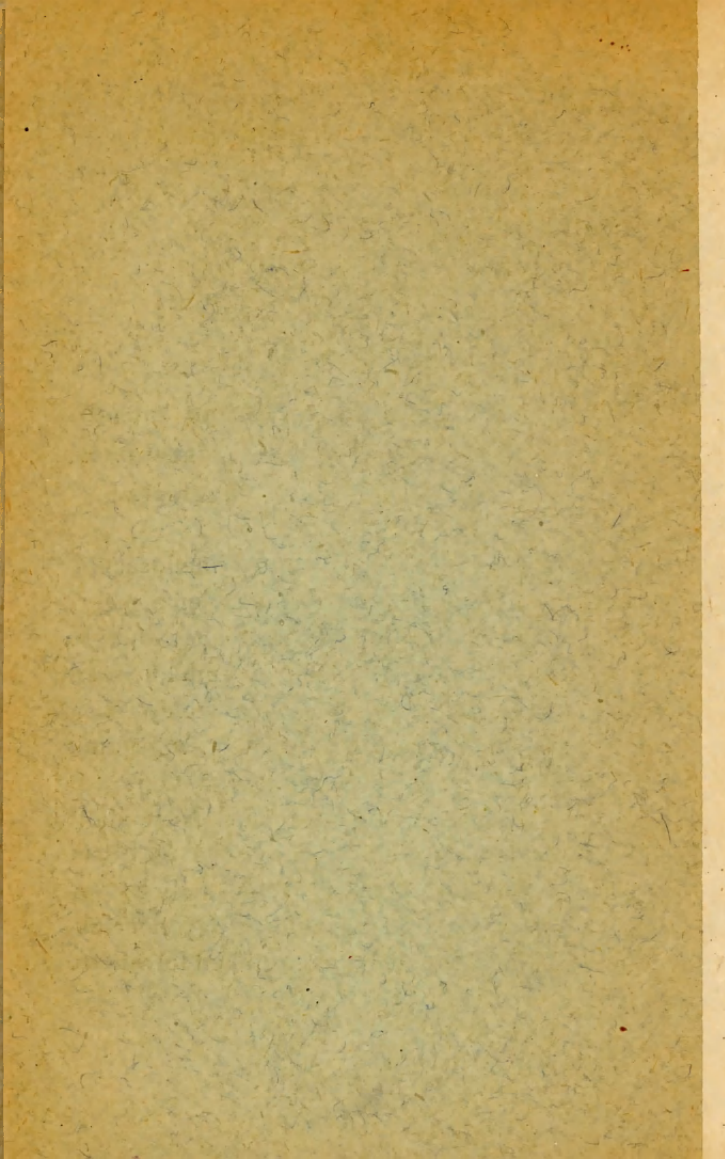
~~108/928~~

UTMUTATÁS

AZ ELSŐ
DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG
PRÉSELT SZENÉNEK (BOULETTE)
HASZNÁLATÁRA.

Magyar ember külföldi helyett pécsi szénrel tüzeljen!

108 /
1928.

1951

~~36011~~

Az Első Dunagőzhajózási Társaság mosott, fekete szénből készült, préselt szenének (boulette) ismertetése a házi tüzelésben.

Külkereskedelmünk passzivitása önnállóságunkat állandóan fenyegető gazdasági problema, melyhez nagyban hozzájárul tetemes szénbehozatalunk. Mult évben kereken 10 millió q külföldi szén jött be az országba, amiből háztüzelési szén 5 millió q volt. A magyar bányák nem tudtak eddig a téli idényben elegendő durva (darabos) szenet házi tüzelési célra kitermelni. Nem állott tehát rendelkezésre kellő mennyiségű és olyan minőségű hazai házi tüzelési szén, amely a versenyt a porosz-sziléziai szenekkel úgy hőérték, mint kifogástalan eltüzelés tekintetében felvehetne volna.

38345

Ezen körülmény felismerése vezette az Első Dunagőzhajózási Társaságot, mint a legnagyobb liaskori feketeszénbánya tulajdonosát, amikor egy újfajta házi tüzelési szenet, a mosott feketeszénből készült préselt szenet (boulettot) hoz forgalomba. Ezen új szén, mint neve is mutatja, mosott szén összesajtolásából készül tojásalakban, mely circa 70 gr. súlyu. A mosás által u. i. az éghetetlen (palás) alkatrészek a szénből már előre eltávolíttatnak, ennek következtében a mosott szén hőértéke körülbelül 7,000 calóriára emelkedik s eléri a legjobb márkájú porosz-sziléziai szenek minőségét. A préselés folytán ellentálló, jól kezelhető, darabos alakot nyervén, a pécsi boulett a külföldi szenek pótlására és kiszorítására minden tekintetben alkalmas, mert széleskörű kísérletek igazolták, hogy úgy takaréktüzhely, mint központi fűtés, vagy kályha-tüzelés céljaira kitűnően megfelel.

Közismert, hogy a jó tüzelés előfeltétele bármiféle tüzelőberendezésnél az, hogy megfelelő huzat legyen, azért a rostély legalábbis 14—16 mm-es nyílásokkal bírjon. Ilyen rostélynyílás mellett egyrészt annyi levegőmennyiség huzhat

rajta keresztül, amennyi a tüzelőanyag tökéletes elégéséhez feltétlenül szükséges, másrészt pedig égés közben salak nem képződik és a keletkező hamu egy lapos piszkálóvas segélyével a tűz égése alatt is a rostély nyílásain keresztül könnyen letisztítható a hamutérbe.

Takarék-tüzhelyeknél a préselt szénnek nagy előnye, hogy nem ég el oly hevesen, mint a porosz-, vagy a barna-szenek, hanem tartósabban ég, egyenletes hőfokot tartva és ezáltal gazdaságosabb, olcsóbb, mint a külföldi szén, tehát a háztartásban nagy megtakarítást jelent.

Töltő-kályhákban legelőnyösebben úgy lehet a préselt szénnel tüzelni, hogy a kályhát a rostély kitisztítása után $\frac{1}{3}$ ill. $\frac{1}{2}$ ill. $\frac{3}{4}$ magasságig, a szerint, hogy 2—3, 5—6, 10—12 órán át akarjuk a szobát fűteni, préselt szénnel megtöltjük. A szén felett azután fával tüzet rakunk épügy, mintha alul a rostélyon gyujtanánk be, tehát forgáccsal és az égő forgácsra dobott néhány fadarabbal. Az égő fától meggyullad a szén és mint a gyertya, szép egyenletesen lefelé ég, annak folytán, hogy a levegő a kályhában most is csak úgy, mint azelőtt, alulról a rostélyon át

felfelé, a kürtön keresztül áramlik a kéménybe. A képződött parázsréteggel a szoba hőmérsékletét úgy szabályozzuk, hogy a kályha huzatát tetszés szerint nagyobbítjuk, vagy kisebbítjük, a mi által a parázs égését erősítjük, vagy gyengítjük. Ezen tüzelési módnak a következő előnyei vannak :

1. Csak egyszer kell a kályhára szenet rakni s a szén meggyulladására után hozzá sem kell többé nyulni.

2. A szén nem sül össze, mert a fent égő széngázok a légáramlattól felfelé vetítve, a szénrakás mélyebben fekvő részeit nem érintik, tehát nem melegítik fel, s így nem okozzák az össze-sülését.

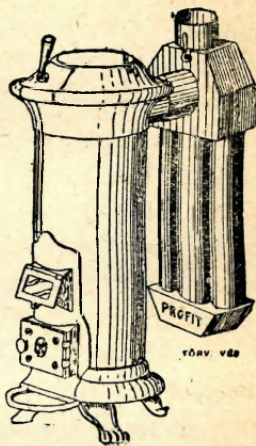
3. A szén huzamosabb időn át egyenletes meleget árasztva ég és a tűz égése a hamutartó ajtónyílásának szűkítésével, vagy nagyobbításával szabályozható.

4. A szén a rostélyig teljesen kiég tiszta hamuvá.

Chamotte béléssel ellátott vaskályhák természetesen jobban megfelelnek a célnak, mert a meleget tartalékolják s így tartósabbá teszik, a kályhát védik s a szénnek begyulását elősegítik.

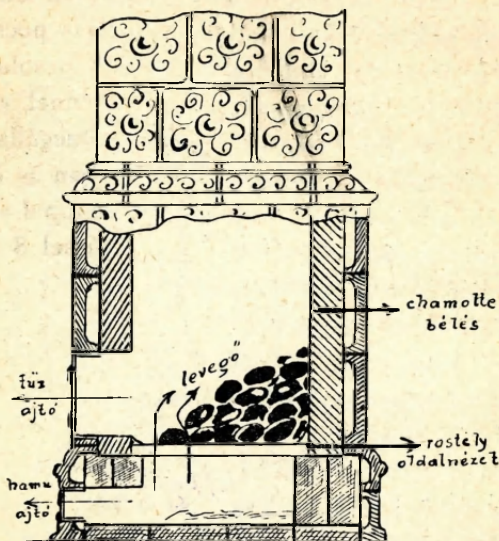
A vastöltőkályhák közül előnyben részesítendőek az alacsonyabb és szélesebb tüztérrel bírók.

A kályha tüzelését még gazdaságosabbá tehetjük azáltal, hogy a kályha mögött, a kályha és a füstcsatorna (kürtő) között egy, úgynevezett radiatort, vagyis pótfűtőtestet iktatunk be, amely a kürtőhöz hasonló, de összeillesztett pléhcsövekből áll (amint a mellékelt ábra mutatja). Ezen olcsó pótfűtőnek előnye az, hogy a kályha esetleges magas hőfoku füstje nem szállhat kihasználatlanul a kéménybe, hanem előbb ezen csöveken kell áthatolnia, melyek a füst melegét átveszik s a szobának adják át. Ilyen pótfűtőtest, amely kis helyet foglal el s bármely kályhára alkalmazható, 21—28 pengőért készen kapható bármely szaküzletben (Pécsett Köhler Gyulánál, Siklósi-u. 17.).

ÉRVÉNYTELEN

Agyag (cserép) kályhákban egyszeri tüzrakás után akár heteken át tartó tüzelést lehet fenntartani, ha a szenet úgy rakjuk fel a tüztérbe,

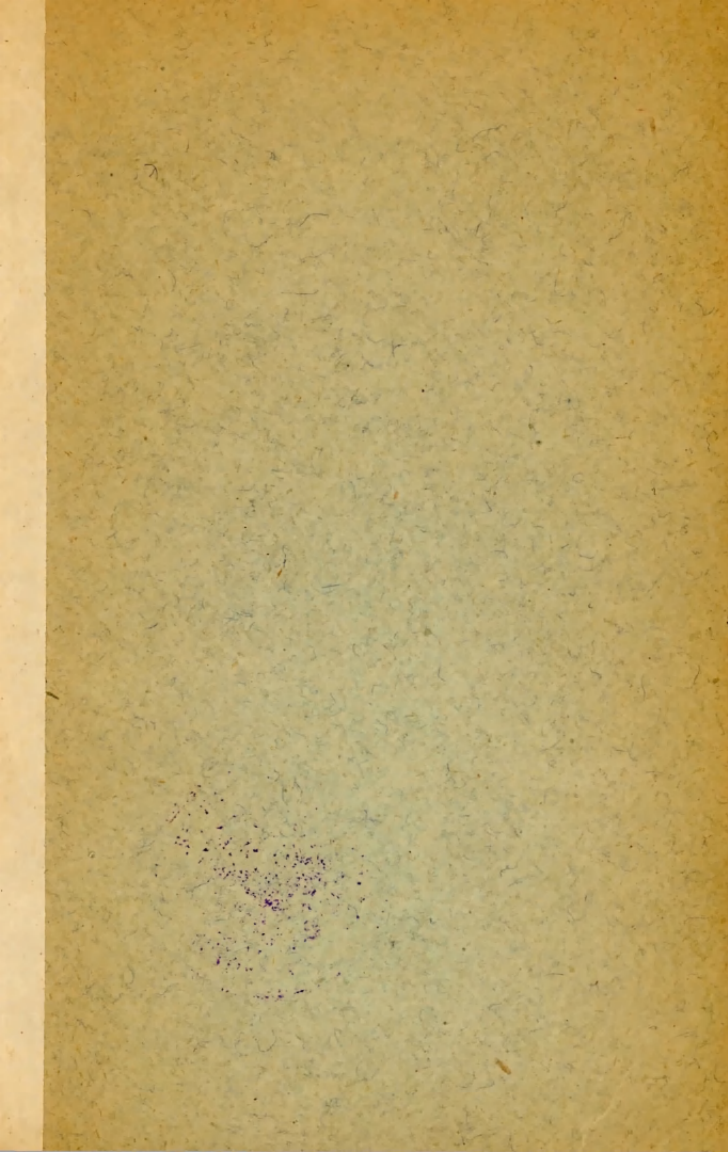

hogyan az ajtó nyílásánál (ahol a szenet bedobjuk) a tüzréteg semmi vagy igen alacsony legyen, s így a rostélyon keresztül mindig bőséges sok levegő áramoljon, befelé pedig a tüzréteg emelkedjék (amint a fenti ábra mutatja). A kályha égését és így a szoba hőmérsékletét itt is az

ajtó légnyílásával szabályozzuk. 2—3 órás időközökben, mielőtt újra szemet raknánk fel, a kiégett hamut egy lapos piszkálóvassal a rostélyon keresztül a hamutérbe letisztítjuk.

A budapesti házi tüzelőberendezések kiállításán bárki megismerkedhetett a DGT pécsujhegyi központi előkészítő művével kapcsolatos boulette-gyárában készülő préselt szénrel végzett fentleirt tüzeléssel. Ott hivatalos megállapítást nyert, hogy primitív vaskályhában is egy 100 köbméter ürtartalmu szoba éjjel-nappal való melegentartásához felülről lefelé égetéssel 8 kg. elegendő a pécsi szénből.

Eladási helyek:

1. Központ: Az I. DGT szénelárusító hivatala, Budapest V., Széchenyi-rakpart 3. (Telefon T. 231-69.)
2. Pécs: Bányaigazgatóság, Mária-utca 9. (Telefon 9-87.)
3. Lerakat minden városban.

**Csak helyben
használatra**

